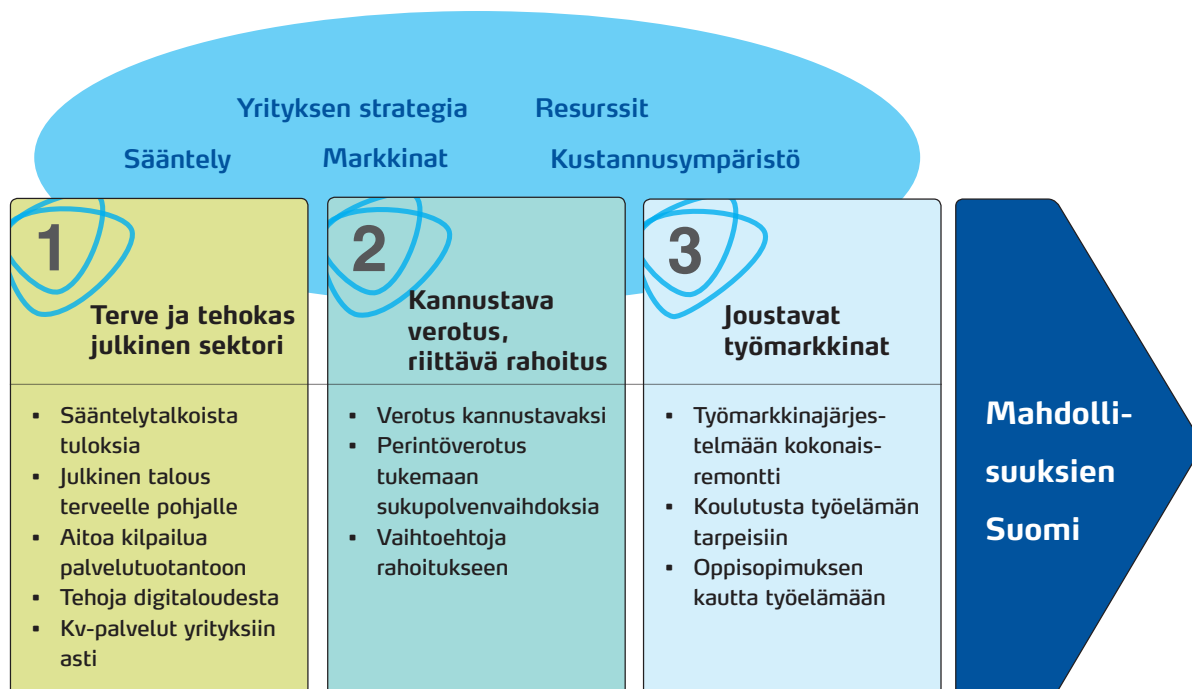

Elinkeinoelämän keskusliitto

Mahdollisuuksien Suomi

EK:n Yrittäjyyslinjaukset 2015–2019

Sisällysluettelo

1 Sääntely ja julkinen sektori	4
1.1 Sääntelytaloissa toimeenpanon aika.....	4
1.2 Mitoitetaan julkinen sektori kantokyvyn mukaan.....	5
1.3 Aittoa kilpailua julkiseen palvelutuotantoon	6
1.4 Digitaloudesta tehoa yhteiskuntaan	6
1.5 Viedään kansainvälistymispalvelut yrityksiin asti	7
2 Verotus ja yritysrahoitus	8
2.1 Verotus yrittäjyyteen ja kasvuun kannustavaksi.....	8
2.2 Perintöverotuksen tuettava sukupolvenvaihdoksia	9
2.3 Rahoitukseen lisää vaihtoehtoja	10
3 Työmarkkinat ja osaaminen	12
3.1 Työmarkkinajärjestelmä kokonaisremonttiin	12
3.2 Koulutus vastaamaan työelämän tarpeita	14
3.3 Oppisopimuksen kautta työelämään	15
EK:n Yrittäjyyslinjausten tiivistelmä	16
Liite: Yrittäjyyden mittareita	18

Suuntana mahdollisuuksien Suomi

Yrittäjyys on saanut ennennäkemätöntä huomiota, kun startup-firmoista on tullut Suomen valonpilkahdus keskellä ankeita talousrealiteetteja. Uuden sukupolven esiinmarssi on havahduttanut koko yhteiskunnan näkemään yrittäjyyden innostavassa ja ajankohtaisessa valossa.

Startupit ja kasvuyritykset ovat kuitenkin vasta jäävuoren huippu. Vielä nyt ne muodostavat vain muutamia prosentteja maamme yrityksistä, työpaikoista ja liikevaihdosta. Ylivoimainen enemmistö on pitkän linjan pk-yrityksiä.

Kumpiakkin tarvitaan ja kipeästi. Suomen toivo on pk-yrityksissä – niiden osuus uusista työpaikoista on ollut 2000-luvulla yli 90 %. Kohtalonkysymys onkin, kuinka koko laaja pk-kenttä saadaan uudistumaan, kasvamaan ja realisoimaan täyden potentiaalinsa. Vain näin saavutetaan tuloksia, joilla on merkitystä kansantalouden mittakaavassa.

Maamme elää yli varojensa; julkinen talous nielee vuodessa lähes kymmenen miljardia euroa enemmän kuin yksityissektorimme tuottaa. Suomi on mukana kansainvälisessä kilpailussa, mutta poliitikot ovat vetäneet tästä väärät johtopäätökset: maamme talousongelmista syytetään kansainvälistä talouskriisiä, ja tällä varjolla jätetään oma vastuu kantamatta.

Tällaisella asenteella Suomi päätyy globalisaation häviäjien joukkoon. Ylisääntely ja yliverotus ajavat yrityksiä ahtaalle ja heikentävät Suomen houkuttelevuutta sijaintimaana. Deloitte tutkimuksen mukaan peräti 70 prosenttia suuryrityksistä suunnittelee siirtävänsä tuotantoa pois Suomesta tulevan viiden vuoden aikana.¹ On harha kuvitella, että tämä ei vaikuta pk-sektoriin. Nykyinen yrittäjäpolvi on jo alkanut menettää luottamustaan: lähes kolmasosa 55 vuotta täyttäneistä yrittäjistä aikoo lopettaa yritystoiminnan jäädessään itse eläkkeelle.²

Suomen tilanne on vakava mutta ratkaistavissa. Tähän julkaisuun on tiivistetty suomalaisten pk-yrittäjien näkemys siitä, kuinka Suomi saadaan uudelleen kasvu-uralle. Olennaista on luoda maamme toimintaympäristö, jossa pk-yritykset voivat antaa parhaan panoksensa uusien työpaikkojen, innovaatioiden, investointien ja menestystarinoiden luomiseksi.

Näissä linjauksissa keskitytään ennen kaikkea uudistuksiin, joihin keväällä 2015 valittavilla poliittisilla päättäjillä on valta ja vastuu vaikuttaa.

Nyt on aika kääntää uhat mahdollisuuksiksi. Tehdään siis kuten pk-yritykset ovat tottuneet jokaisena työpäivänään tekemään: käärivät hihat ja otetaan vastuu omasta tulevaisuudesta.

Etelärannassa joulukuussa 2014

Johanna Ikäheimo

EK:n Yrittäjävaltuuskunnan puheenjohtaja 2015–
Hallituksen puheenjohtaja, Lappset Group Oy

Esa Kiiskinen

EK:n Yrittäjävaltuuskunnan puheenjohtaja 2012–2014
K-kauppias, Saija ja Esa Kiiskinen Oy

Jyrki Hollmén

EK:n PK-johtaja

¹ Kilpailukyky vaatii rohkeita innovaatioita. Deloitte 2014.

² Varamäki ym. (2012). Valtakunnallinen omistajanvaihdosbarometri.

1

Sääntely ja julkinen sektori

Suomi sääntelee yritykset hengiltä ja ylläpitää julkista sektoria, johon meillä ei ole pitkään aikaan ollut varaa. Näin aiheutettu kustannus- ja hallintokuorma osuu kipeimmin juuri pk-yrityksiin, joiden rajalliset resurssit pitäisi kohdentaa yritystoiminnan kehittämiseen ja uusien työpaikkojen luomiseen.

1.1 Sääntelytalkoissa toimeenpanon aika

On arvioitu, että sääntelystä aiheutuvan hallinnollisen taakan määrä on Suomessa noin kaksi prosenttia bruttokansantuotteesta³. Toisin sanoen kansantalouden voimavaroista tuhlautuu yli 4 miljardia euroa byrokratiaan. Yrittäjien oman näkemyksen mukaan ilmoitusvelvoitteet ovat lähes kaksinkertaistuneet kymmenessä vuodessa.

Valtiovalta on tunnustanut ongelman olemassaolon ja valtioneuvoston kanslia käynnisti paremman sääntelyn toimintaohjelman jo vuonna 2006. Tulokset antavat kuitenkin odottaa itseään, syynä mm. hajautettu vastuu sekä liian löyhät tavoitteet. Yrityksille aiheutuva byrokratia on monien selvitysten ja käytännön kokemusten valossa jopa lisääntynyt. Lainvalmis-

telusta puuttuu pk-vaikutusarviointi käytännössä kokonaan, eikä se varsinaankaan vaikuta lainsäädäntöprosessin lopputuloksiin.

Yritysten ympäristö- ym. lupahakemusten käsittelyjonot ovat ajankohdittainen esimerkki ylisääntelyn aiheuttamista pullonkauloista. Arviolta noin 3,6 miljardin euron investoinnit odottavat käsittelyään erilaisissa hallinnon lupaprosesseissa (kevät 2014). Arviolta 500 hanketta on lupabrokratian takia pysähdyksissä peräti 4–5 vuotta. Yritysten investointien ohella jumissa ovat myös niihin liittyvät työllisyysvaikutukset – jopa 10 000 uutta työpaikkaa.

Ongelma ei ole vain lupa- ja säädös- puolella vaan myös toimeenpanossa. Moninkertainen, tarpeeton yleisvalvonta kuormittaa sekä viranomaisia että yrityksiä.

■ MITÄ SUOMI TARVITSEE:

- Keskitetään sääntelyn purkaminen ja järkevöittäminen pääministerin kanslian (VNK) alaisuuteen.
- Sitoudutaan hallitusohjelmassa muiden Pohjoismaiden tapaan määrällisiin tavoitteisiin. Esimerkiksi Tanskan hallitus vähentää hallinnollista taakkaa joka vuosi 2 miljardilla kruunulla vuoteen 2020 asti. Norjan hallitus puolestaan yksinkertaistaa lainsäädäntöä 15 miljardilla kruunulla vuoteen 2017 mennessä.
- Jokainen ministeriö sitoutuu ”1 sisään, 2 ulos” -periaatteeseen: uuden säädöksen yhteydessä tulee aina esittää kaksi turhaksi käyntyä poistettavaa säännöstä.
- Suomen on pakko alkaa käyttää muitakin ohjausmekanismeja kuin lainsäädäntöä. Silloin kun lainsäädäntö kuitenkin on välttämätöntä, tulee noudattaa EU:n Small Business Actin periaatteita. Pitäydytään EU-oikeuden täytäntöönpanossa vähimmäisvaatimuksissa, eikä pahenneta byrokratiaa omilla kansallisilla lisäyksillä.
- Yksinkertaistetaan lupaprosesseja vähentämällä toimivaltaisten viranomaisten määrää ja lisäämällä tiedonkulkua niiden välillä. Lisäksi tarvitaan menettelyjen yhteensovittamista ja yhdistämistä sekä lupahakemusten korvaamista kevyemmällä menettelyillä.
- Siirrytään lupien valituskierteistä kohti suoraviivaisempia prosesseja rajaamalla valitusoikeutta (esim. valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen).
- Kohdistetaan viranomaisvalvonta riskien arvioinnin perusteella sinne, missä ongelmia oletetaan olevan. Luovutaan varmuuden vuoksi tehtävästä yleisvalvonnasta.

” Yrittäjät tekevät parhaansa aina ja kaikissa olosuhteissa. On hullua haaskata näiden ihmisten aikaa, energiaa ja rahaa turhaan byrokratiaan ja sääntelyyn. Yhtä hullua on olla kannustamatta heitä kaikin keinoin entistä parempiin suorituksiin koko Suomen hyväksi.”

Kari Jussi Aho
Rukakeskus Oy, Kuusamo

” Katajaisen kansamme on nyt katsottava tosiasioita silmiin. Emme voi pitää yllä yhteiskunnallista palvelutarjotinta, jonka hintalappua emme pysty maksamaan.”

Esa Kiiveri
Arkta Oy, Ylöjärvi

1.2 Mitoitetaan julkinen sektori kantokyvyn mukaan

Julkinen sektori on kasvanut Suomessa mittoihin, jossa siitä riittäisi rahoitettavaa moninkertaiselle väestömäärälle. Julkisten menojen suhde BKT:hen on 58 %, mikä on globaalissa kilpailussa kestävämpi. Tilannetta pahentaa se, että kroonista varojen yli elämistä ratkotaan kasvua halvaannuttavien veronkorotuksin.

Kuntien lakisääteisten tehtävien määrä on kaksinkertaistunut vuoteen 1990 verrattuna. Vuonna 2013 kunnilla oli 535 tehtävää, joista aiheutui peräti 974 velvoitetta⁴. Tänäpäin tehtäviä on jo 600 ja niistä johtuvia velvoitteita yli 1000. Suomen taloudellinen kehitys edellyt-

täisi tismalleen päinvastaista kehitystä. Tätä taustaa vasten kuntarakenteissa säädetty henkilöstön viiden vuoden irtisanomissuoja on suorastaan edesvastoiton ratkaisu, eikä se saa ymmärrystä kansalaisilta⁵.

Jos jatketaan palveluvelvoitteiden lisäämisen tiellä, kokonaisveroasteen kasvun haitat nousevat väistämättä suuremmiksi kuin yksittäiset hyödyt yhteiskunnan vastuiden lisäämisestä. Kärsijöinä ovat viime kädessä tavalliset veronmaksajat, joiden velkataakka kasvaa, ostovoima hiipuu ja sitä myötä myös valinnan vapaus heikkenee. Jäljelle jää järjestelmä, jossa poliitikot valitsevat tuotettavat palvelut ja verotuloja tuottavat yksityiset työpaikat jäävät syntymättä.

■ MITÄ SUOMI TARVITSEE:

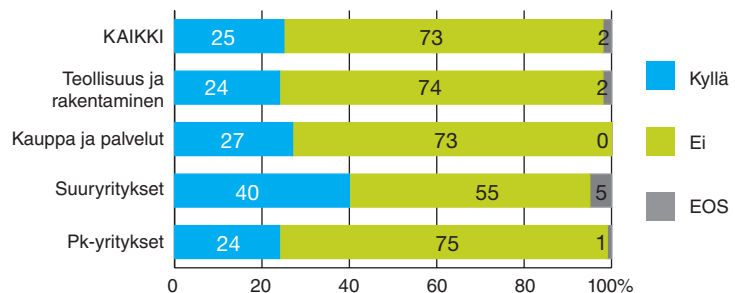
- Tervehdytetään julkinen talous sopeuttamalla hyvinvointiyhteiskunnan kustannustaso 2000-luvun alun tasolle, jolloin Suomen hyvinvointi oli edellisen kerran kestävällä tasolla.
- Vähennetään julkisen sektorin tehtäviä ja puretaan tarpeettomia normeja sekä velvoitteita.
- Luovutaan kuntaliitosten yhteydessä nykyisistä ylipitkistä irtisanomissuojista, ja autetaan kuntien työntekijöitä työllistymään uudelleen avoimilla työmarkkinoilla.

Lupajonoissa miljardien investoinnit

- EK:n lupajärjestelmäkyselyn (2014) mukaan neljänneksellä yrityksistä on investointihankkeita, jotka ovat käynnistämättä keskeneräisen lupakäsittelyn takia.
- Ympäristölupien käsittely kestää valtion lupaviranomaisissa keskimäärin yli vuoden.
- Investoinnin käynnistäminen voi lykkääntyä kaavoitusratkaisujen ja valitusmenettelyjen takia useilla vuosilla.
- Jos yritysjohtajien investointiarviot yleistettäisiin koskemaan kaikkia yli 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä, niin karkeiden ja suuntaa-antavien laskelmien mukaan lupajärjestelmissä olisi tällä hetkellä pysähdyksissä – 3,6 miljardin euron investoinnit ja – 10 000 uutta työpaikkaa

Lähde: EK:n lupajärjestelmäkysely (2014)

Onko yritykselläsi investointihankkeita, jotka odottavat viranomaisten lupapäätöstä?

KYLLÄ-vastanneiden yrityskoko	Investoinnin arvo (milj. euroa, mediaani)	Investoinnin uudet työpaikat (kpl, mediaani)
10–49 henkilöä	1,4	4,5
50–249 henkilöä	2,8	10
Väh. 250 henkilöä	10,0	20

³ Yrityskatsaus 2014 - Murroksia ja uudistumista. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu. Kilpailukyky 39/2014

⁴ Valtiovarainministeriön raportti ”Kuntien tehtävien kartoitus” (VM julkaisu 2/2013)

⁵ Kunnallissalan kehittämissäätien gallupissa 2013 vain 3 % hyväksyi nykyiset irtisanomissuojat.

1.3 Aitoa kilpailua julkiseen palvelutuotantoon

Kilpailun lisääminen ja yritysten osaamisen hyödyntäminen on avainasemassa, kun pyritään samanaikaisesti tervehdyttämään julkista sektoria ja löytämään tehokkaampia tapoja tuottaa kansalaisille edullisia ja laadukkaita palveluja.

Ihmisille on tärkeintä palveluiden saatavuus ja laatu – ei se, tuotetaanko palvelut julkisesti vai yksityisesti. Suomessa on uskallettava käydä keskustelua yksilön ja yhteiskunnan välisen vastuunjaon päivittämisestä. Nyt raha ei seuraa asiakasta, vaan makaa pöhöttäneen julkissektorin taskussa. On avattava keskustelu julkisen palvelumonopolin hallitusta purkamisesta. Siirtämällä osa siitä yritysten tehtäväksi voidaan keventää kuntien kustannustaakkaa.

Julkisten ja yksityisten palveluiden vertailtavuus on tärkeää. Tämä edellyttää kuntien ja julkisten palveluorganisaatioiden kustannuslaskennan kehittämistä ja avaamista veronmaksajille. Niiden palveluille tulee merkitä vertailukelpoinen hintalappu samalla tavoin kuin yksityinen sektorikin on tottunut tekemään.

Palvelutuotantoa voidaan tehostaa purkamalla tarpeettomia normeja ja velvoitteita. Ne johtavat usein kaavamaisiin mitoituksiin, lisävelvoitteisiin ja lisätehtäviin, jotka osaltaan heikentävät pk-yritysten mahdollisuutta tarjota palveluitaan julkiselle sektorille. Sen sijaan pitää lisätä kansalaisten valinnanvapautta palveluiden ostamisessa, jolloin pk-yritysten osaaminen saadaan hyödynnettyä julkisissa palveluissa ja samalla julkisen palvelutuotannon paineet vähenevät. Tämä tarkoittaa veronmaksajille valinnanvapauden ohella myös parempaa palvelukokemusta sekä rahallisia säästöjä.

Väestön ikääntyessä erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa tarvitaan entistä enemmän yksityisen sektorin pk-yrityksiä tasavertaisina kumppaneina. Julkisen sektorin tulee hankintoja tehdessään huolehtia markkinoiden toimivuudesta. Hyvillä ja innovatiivisilla hankintamenettelyillä voidaan myös luoda ja kehittää uusia markkinoita sekä edesauttaa pk-yritysten kasvua. Julkiset hankinnat ovat pk-yrityksille tärkeä mahdollisuus saada innovaatioilleen elintärkeitä referenssejä mm. kansainvälistymistä varten.

■ MITÄ SUOMI TARVITSEE:

- Avataan julkinen palvelutuotanto tasavertaiselle kilpailulle. Tämä edellyttää julkisen palvelutuotannon kustannusten avaamista ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden luomista.
- Laitetaan julkisomisteiset toimijat samalle viivalle yksityisen sektorin kanssa.
- Viedään läpi kuntien liikelaitosten yhtiöittäminen.
- Kuntien sekä muiden sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluita järjestävien tahojen tulee luoda pitkäjänteiset suunnitelmat siihen, millä tavalla yksityistä palvelutuotantoa tullaan jatkossa käyttämään. Hyödynnetään julkisissa hankinnoissa pk-yritysten eturivin innovaatioita.
- Ulotetaan julkiset hankinnat viranomaisvalvonnan piiriin antamalla kilpailu- ja kuluttajavirastolle niiden osalta laaja toimivalta ja riittävät resurssit.

1.4 Digitaloudesta tehoa yhteiskuntaan

Hyvin toimivat tietoliikennepalvelut ovat yhteiskunnan perusinfraa. Suomessa kaikilla yrityksillä ja kansalaisilla tulee olla mahdollisuus hyödyntää toimivia laajakaistayhteyksiä ja muita tietoyhteiskunnan palveluita. Näin luomme Suomelle kilpailukykyä ja mahdollisuuden tehostaa sekä yritysten toimintaa että yhteiskunnan tuottamia palveluita.

Digitaalinen kehitys muuttaa teollisuuden, kaupan ja palveluiden rakenteita ja samalla se luo mahdollisuuksia uuteen liiketoimintaan. Digitaalisuus on merkittävä väline myös resurssitehokkuuden lisäämiseen niin yksityisissä kuin julkisissa palveluissa.

Viestintäverkot, avoin tieto ja palvelut ovat kasvun ja yritysten kilpailukyvyyn perusta tulevaisuudessa. Julkisen tiedon avoimuutta ja vapaata hyödyntämistä kaupalliseen tarkoitukseen tulee lisätä. Markkinat voivat luoda yrityksille ja kansalaisille merkittäviä lisäarvopalveluita avoimen tiedon hyödyntämisen avulla.

” Kuntiin kertyy verotuloja vain kannattavan yritystoiminnan kautta – ja vain sitä kautta on mahdollista rahoittaa julkiset palvelut tulevaisuudessa”.

Hannu Salonen
HH-kiinteistöpalvelut Oy, Tampere

■ MITÄ SUOMI TARVIKSEE:

- Annetaan markkinoiden luoda yrityksille ja kansalaisille kilpailukykyiset tietoyhteiskuntapalvelut. Vältetään tilanne, jossa ylhäältä ohjaaminen hidastaa digitaalista kehitystä ja vääristää kilpailua.
- Pidetään tietoyhteiskunnan roolit selkeinä: valtion tulee olla toimintojen mahdollistaja ja yritysten puolestaan niiden toteuttaja.
- Jatketaan julkisen tiedon vapauttamista. Avoimella tiedolla voidaan luoda merkittävää liiketoimintaa ja lisäarvopalveluita yrityksille ja kansalaisille.
- Vauhditetaan yritysten viranomaisilmoitusten ja kirjanpitoaineiston siirtymistä sähköiseen muotoon. Tämä on toteutettava yrityslähtöisesti, ei viranomaisten tarpeiden näkökulmasta. Markkinat luovat palvelun, kunhan lainsäädäntö päivitetään digiaikaan.
- Luodaan yrityksille toimintaympäristö, joka tukee Suomen paluuta ICT-alan kansainväliseksi suunnannäyttäjäksi. Ylisääntelyn purkamisen on tässäkin avainasemassa.
- Puretaan pk-yrityksiä tukahduttava moninkertainen ilmoitusvelvollisuus kehittämällä viranomaisten välistä tiedonvaihtoa: samaa asiaa ei pitäisi joutua raportoimaan usealle taholle.

1.5 Viedään kansainvälistymispalvelut yrityksiin asti

Pk-yritysten osuus Suomen kokonaisviennistä on kansainvälisesti vertailun vaatimattomalla tasolla ja kansantaloutemme siksi hyvin haavoittuva. Vientimme on liikaa yksittäisten toimialojen ja suuryritysten varassa.

Vientirytysten lukumäärä on kuitenkin kasvanut vuodesta 2008 noin 3 000 yrityksellä. Näillä uusilla alkuvaiheen yrityksillä on yleensä suurimmat tarpeet erityisesti kansainvälistymisen neuvonta- ja valmennuspalveluille. Toisaalta kansainvälistymisen muodot ovat monipuolistuneet; esimerkiksi ns. born global -yritykset tähtäävät suoraan maailmalle.

Tämä asettaa kovia vaatimuksia kansainvälistymispalvelujen järjestelmälle. Uudistuneen Finpron ja koko Team Finlandin tulisi vastata kasvavaan kysyntään yhä niukkenevilla resursseilla. Kuitenkin samaan aikaan työllisyysmäärärahoja nostetaan jatkuvasti ja niille liikenee budjetista jo yli puoli miljardia euroa.

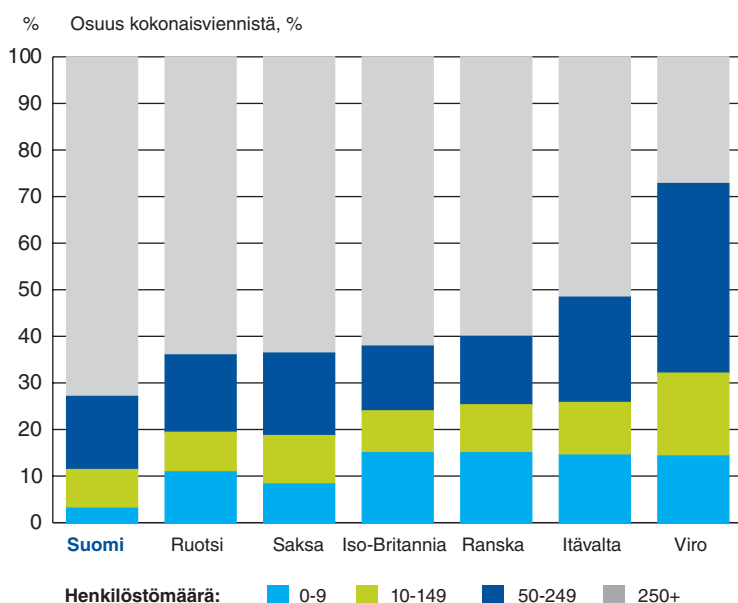
Tavaraviennin ohella on muistettava, että ulkomaista rahaa saadaan Suomeen myös sitä täällä kuluttamalla. Esimerkiksi matkailusektori tuottaa jo miljardien ”vientitulot”, ja tätä potentiaalia tulee edistää aktiivisella maakuvamarkkinoinnilla.

Yrityksille suunnattuja palveluita on tarjottava samalla logiikalla, jota yritykset noudattavat omiin asiakkaisiinsa nähden: mitataan onnistumista asiakaskäyntien, toteutuneiden kauppojen ja asiakastytytyväisyyden perusteella, ja luodaan toiminnan ohjausjärjestelmät tämän prosessin tukemiseksi.

■ MITÄ SUOMI TARVIKSEE:

- Osoitetaan yritysten kansainvälistymiseen sellaiset julkiset panostukset, että ne ovat vertailukelpoisia kilpailijamaiden vastaaviin ohjelmiin, resursseihin ja asiantuntemukseen nähden.
- Muodostetaan Suomeen alueelliset Team Finland -keskukset, joihin keskitetään Tekesin ja Finpron palvelut ja jotka toimivat ELY-keskuksista irrallaan. Niiden tehtävänä on tarjota yritysten tarpeita vastaavia innovaatio- ja kansainvälistymispalveluita yhdenmukaisin periaattein.
- Siirretään kansainvälistymisrahoitus ELY-keskuksilta Team Finland -keskuksiin.
- Otetaan Team Finlandissa käyttöön palveluseteli, jolla yritykset voivat hankkia joustavasti sekä innovaatio- että kansainvälistymispalveluita.
- Finpro kehittää edelleen aktiivista asiakashankintaansa. Tavoitteisiin tulee sisällyttää myös Suomen maakuva-markkinointi.

Pk-yritysten osuus kokonaisviennistä on vaatimaton

Lähde: Eurostat 2011, Trade by activity and enterprise size class

2

Verotus ja yritysrahoitus

Pk-yritysten verotuksen tulee olla kansainvälisesti kilpailukykyistä, jotta yritykset, pääomat ja omistajuus säilyvät Suomessa. Kannustava verotus ja rahoituksen saatavuus heijastuvat laajasti yhteiskuntaan tuoden Suomeen työpaikkoja ja investointeja.

2.1 Verotus yrittäjyyteen ja kasvuun kannustavaksi

Suomen kokonaisverorasitus on ylittänyt kipurajan. Olemme ajautuneet tilanteeseen, jossa verotus ei enää ole talouden ohjausmekanismi vaan sitä kuristava rahastusautomaatti, jolla paikataan hallituksen kyvyttömyyttä kuroa umpeen rakenteellista kestävyysvajetta.

Seuraavan hallituksen on uudistettava verotuksen rakenteita. Tavoitteena tulee olla verotuksen yksinkertaistaminen, ennustettavuuden ja pitkäjänteisyyden lisääminen sekä ennen kaikkea talouskasvun tukeminen. Olennaista on, että verotus kohtelee yrittämisen eri muotoja tasapuolisesti. Tarvitaan öljyä talouden rattaisiin, ei verolajien vastakkainasettelua ja veronalennusten paikkaamista veronkiristyksillä toisaalla.

Lisää ostovoimaa työn verotusta keventämällä

Kansainvälisten selvitysten mukaan työhön ja yrittämiseen kohdistuvan verotuksen osuus kaikista verotuloista on Suomessa EU-maiden suurimpia. Kireä verotus vähentää kiinnostusta työhön ja vääristää pitkällä aikavälillä myös opiskelu- ja uravalintoja.

Suomen menestyksen arvioidaan perustuvan tulevaisuudessa huippuosaimiseen kaikissa ammateissa. Onkin ristiriitaista, että juuri kaikkein tärkeintä tuotannontekijää, osaamista ja siihen panostamista, rasietaan poikkeuksellisen ankaralla verotuksella.

Tulovero ylimmillä palkkatasoilla on yli 6 % korkeampi kuin läheisissä kilpailijamaissamme. Tämä vääristymä kannustaa osaajia lähtemään keveämmän verotuksen maihin, mikä on huo-

mattava riskitekijä avoimilla työmarkkinoilla.

Kotimaisen kysynnän, kulutuksen ja työpaikkojen luomisen näkökulmasta seuraavalla vaalikaudella onkin toteutettava palkkaverotuksen merkittävä alentaminen.

Pääomaverotus kansainvälisesti kilpailukykyiselle tasolle

Yritys- ja pääomaverotus muodostavat kokonaisuuden, johon kohdistuu voimakas kansainvälinen verokilpailu. Tulevan kasvun kannalta on elintärkeää, että verotus ei vähennä pääoman sijoittamista ja omistamista Suomessa.

Suomen pääomaverotuksessa luovuttiin vuonna 2012 puhtaasta tasaverotuksesta ja tilalle tuli progressiivinen pääomaverotus. Sitä on kiristetty ku-

” Hyvinvoiva elinkeinoelämä on koko yhteiskunnan selkäranka, joka luo työtä ja vientituloja maahamme. Ilman menestyviä yrityksiä on turha haaveilla monesta muustakaan asiasta. Yrittäjyyden on myös palkittava tekijänsä. ”

Ville Kopra
Versowood Oy, Heinola

” Kohtuullinen verotus on paras tae suomalaisten yritysten kehittymiseen. Tällöin yrityksen tehdessä tulosta raha sijoitetaan takaisin yritykseen ja työpaikkoja syntyy. ”

Tuomas Pere
Pintos Oy, Eura

luvan hallituskauden aikana useaan otteeseen ja korkeampaa 33 %:n verokantaa sovelletaan jo 30 000 euroa ylittäviin pääomatuloihin.

Pääomatulojen kiristynyt verotus alentaa suomalaisten sijoituksilleen saamaa pääomatuloa, mikä taas vähentää kiinnostusta sijoittaa osakkeisiin ja muihin rahoitusmarkkinainstrumentteihin.

Koska pääomaverotus kohdistuu osinkoihin ja myyntivoittoihin, se heikentää myös pk-yritysten mahdollisuuksia hankkia oman pääoman ehtoista rahoitusta. Rahoituksen puute taas rajoittaa kasvuhakuisten yritysten laajenemismahdollisuuksia.

Positiivista on se, että Suomessa on laaja veropohja pääomatulojen verotuksessa. Sen tuoma liikkumavara on nyt hyödynnettävä ja asetettava pää-

oma- ja yhteisöverokanta kansainvälisesti kilpailukykyiselle tasolle.

■ MITÄ SUOMI TARVITSEE:

- Selvitetään seuraavan vaalikauden aikana mahdollisuudet uudistaa verotuksen rakenteita. Tavoitteena tulee olla verotuksen yksinkertaistaminen sekä ennustettavuuden ja oikeusvarmuuden parantaminen.
- Alennetaan työn verotusta tuntuvasti.
- Turvataan verojärjestelmän toimivuus ja sen kansainvälinen kilpailukyky palauttamalla pääomatulojen tasaverotus nykyistä alhaisemmalta verokannalta.

2.2 Perintöverotuksen tuettava sukupolvenvaihdoksia

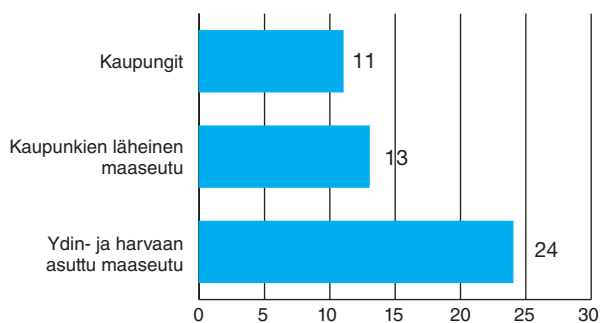
Sukupolvenvaihdoksissa merkittävä osa yritysten tuloista on käytettävä perintöveron maksamiseen, jotta yritystoiminta ylipäänsä voi jatkua. Tämä heikentää yritysten mahdollisuutta investoida ja tarjota suomalaisia työpaikkoja. Näin Suomi antaa merkittävää kilpailuetua esimerkiksi ruotsalaisille yrityksille, joiden kassaa verottaja ei tyhjennä sukupolvenvaihdostilanteissa.

Perintö- ja lahjaverotuksen kiristäminen aloitettiin jo vuoden 2012 alussa. Jos vuonna 2014 tehdyn kehysratkaisun veronkiristys tulee voimaan, se merkitsee perintöjen ja lahjojen veron kiristymistä jopa 54 % neljän vuoden aikana.

Omistajanvaihdoksilla vauhtia investointeihin ja elinvoimaa alueille

- Omistajanvaihdokset koskettavat erityisesti maaseutua
- Enemmistö omistajanvaihdostilanteessa olevista yrittäjistä tähtää nykyisen aseman säilyttämiseen. Kasvutavoitteet kuitenkin tyypillisesti yleistyvät uuden yrittäjäpolven tai yrityskaupan myötä.
- Omistajanvaihdokset ovat siis keino vauhdittaa pk-sektorin kasvua ja lisätä investointeja

Omistaja- tai sukupolvenvaihdos ajankohtainen, % yrityksistä

Lähde: EK:n pk-toimintaympäristökyselyt

” Suomalaiset ovat selvinneet historian aikana lähes mahdottomista ongelmista, joissa on ollut hengenlähtö riskinä. Jos niistä on selvitty, selvitään tulevastakin.”

Eero Kotkasaari
Joutsen Finland Oy, Riihimäki

Perintöverotus heijastuu laajalle

EK:n aineistojen perusteella noin 15 000 työnantajayritystä oli vuoden 2014 lopussa omistajan- tai sukupolvenvaihdostilanteessa.

Perheyrittäjistä yli kaksi kolmasosaa kokee perintöverotuksen jarruttavan yrityksen sukupolvenvaihdoksen toteuttamista. Erityisesti tämä korostuu suuremmissa perheyrityksissä, joissa nykytasoinen perintöverotus tekee omistuksen siirron taloudellisesti liian kalliiksi vaihtoehdoksi. Tämä on jo johtanut siihen, että yritykset ja niiden työpaikat siirtyvät ulkomaille.

Ilmiö on merkittävä myös aluekehityksen näkökulmasta. EK:n selvitysten mukaan omistajanvaihdos on tällä hetkellä ajankohtainen yli viidenneksessä kaikista työnantajayrityksistä, jotka sijaitsevat ns. ydin- ja harvaan asutulla maaseudulla. Asiaa voidaan siis pitää kohtalonkysymyksenä monen pienemmän paikkakunnan työllisyyden ja elinvoiman näkökulmista.

■ MITÄ SUOMI TARVITSEE:

- Poistetaan perintö- ja lahjaveroon tehdyt kiristykset ja alennetaan verotuksen tasoa merkittävästi. Pitämällä aikavälillä tavoitteena tulee olla veron poistaminen.

2.3 Rahoitukseen lisää vaihtoehtoja

Viime vuosina pk-yritysten rahoituksen ehdot ja osin myös saatavuus ovat Suomessakin tiukentuneet. Euroopalaisessa vertailussa Suomi on toki edelleen hyvällä tasolla, mutta olemme menettämässä suhteellista kilpailuetuamme pankkisääntelyn yhä kiristyessä ja taantuman pitkittyessä. Merkittävistä rahoitusvaikeuksista kärsivien yritysten määrä on meillä kaksinkertaistunut verrattuna tilanteeseen alkuvuonna 2008.

” Olen huomannut elämäni varrella useita kertoja, että oikea-aikainen puuttuminen ja tosiasioiden tunnustaminen luovat kestävä pohjan remonteille ja uuden rakentamiselle. Viime vuosikymmenen virheistä pitää ottaa oppia ja varmistaa kilpailukyvyyn parantaminen tulevaisuudessa.”

Esa Kiiveri
Arkta Oy, Ylöjärvi

Talouden taantumassa esimerkiksi yritysten maksuvaikeudet ovat yleistyneet. Lähes viidennes pk-yrityksistä on kohdannut viime vuosina jonkinasteisia haasteita laskujensa maksamisessa ja keskimääräiset maksuajat ovat hieman pidentyneet. Erityistä huolta aiheuttaa maksuaikojen suuri hajonta eri toimialojen ja yritysten välillä.

Rahoitustilanne voi jarruttaa yritysten investointeja ja vaikeuttaa kasvutavoitteiden saavuttamista. Tarvi- taan julkisen rahoituksen laajempaa suuntaamista pk-yrityksille ja monipuolisempia rahoitusvaihtoehtoja perinteisen pankkirahoituksen rinnalle. Lisäksi oman pääoman ehtoisen rahoituksen tarjontaa tarvitaan lisää.

Myös julkisten yritysrahoittajien riskinotto- kykyä on laajennettava. On kuitenkin huolehdittava siitä, että julkisen rahoituksen lisääminen ei syrjäytä yksityistä rahoitusta tai ehkäise markkinaehtoisten rahoitusvaihtoehtojen kehittymistä.

■ MITÄ SUOMI TARVITSEE:

- Parannetaan yritysten rahoituksen- saantimahdollisuuksia vahvistamalla Finnveran vakuusvaltuuksia.
- Kohdennetaan Tekesin yritysrahoitus- ta voimakkaammin pk-yrityksille ke- ventämällä hakubyrokratiaa.
- Monipuolistetaan rahoitusvaihto- ehtoja niin startupien kuin vakiintu- neiden pk-yritysten tarpeisiin kehit- tämällä ja hyödyntämällä erilaisia pääomasijoittamisen ja joukkora- hoituksen muotoja sekä edistämällä joukkovelkakirja- ja listautumismark- kinoiden toimintaa.
- Tehostetaan ja yksinkertaistetaan yri- tystukijärjestelmän hallintoa. Hyö- dynnetään näin vapautuvia rahoitus- resursseja siten, että niistä saadaan suurempi kokonaishyöty pk-kentän kannalta.

” Meidän on katsottava eteenpäin ja haettava uusia mahdollisuuksia. Samalla olemassa olevasta teollisuudesta on pidettävä erityisen hyvää huolta ja luotava sille kilpailukykyinen toimintaympäristö.”

Ville Kopra
Versowood Oy, Heinola

3

Työmarkkinat ja osaaminen

Kasvu ja työpaikat syntyvät tai jäävät syntymättä juuri pk-yrityksiin. Voidakseen työllistää Suomessa pk-yritykset peräänkuuluttavat työmarkkinajärjestelmän kokonaisuudistusta. Työnantajayritysten määrä on polkenut paikallaan koko 2000-luvun, vaikka tälle aikavälille mahtuu kovan talouskasvun vuosia. Jotain on siis työmarkkinoilla pahasti pielessä.

3.1 Työmarkkinajärjestelmä kokonaisremonttiin

Luodaan Suomeen kilpailukykyiset työmarkkinat

Yritysten lukumäärän kasvu on hidastunut Suomessa viime vuosina. Yksinyrittäjien määrä on noussut, kun taas työnantajayrittäjien ja -yritysten suhteellinen osuus on polkenut paikallaan.

Tämä kertoo siitä, että erityisesti ensimmäisen työntekijän palkkaamisen kynnys on edelleen liian korkealla. Syynä ovat työllistämiseen liittyvät taloudelliset riskit ja raskas byrokratia. Samaan aikaan tutkimukset ja käytäntö osoittavat, että todennäköisyys uusille rekrytoinneille kasvaa ensimmäisen työllistämiskokemuksen jälkeen.

Työmarkkinoiden joustavuudella mitattuna Suomi sijoittuu kansainvälisissä kilpailukykyvertailuissa häntäpäähän. Rakenteellinen jäykkyys kärjistyy sovittaessa työehdoista ja palkoista: sopimisvapaus on hyvin rajoitettua ja työvoiman hinnalla ei ole kysyntäjoustoa. Tämä on kilpailukyvyvyn näkökulmasta erityisen ongelmallista Suomen kaltaisessa korkeiden työvoimakustannusten maassa.

Maamme BKT:n nousu on viimeisen neljän vuosikymmenen aikana perustunut työn tuottavuuden nousuun, kun taas työpanoksen määrä ei ole kasvanut. Tämä on kestämaton polku. Suomalaisen kansainvälisesti lyhyttä työaikaan on pidennettävä.

Vuokratyön ideologinen vastustaminen maksaa työpaikkoja. Vuoden 2012

vuokratyöntekijätutkimuksen mukaan lähes joka neljäs tutkimukseen vastanneista sai töitä kolmessa päivässä henkilöstöpalveluyrityksen kautta. Reilulle kahdelle kolmasosalle työtä järjestyi alle kahdessa viikossa. Vuokratyön mustamaalaamiselle ja rajoittamiselle ei ole mitään perusteluita.

Asiakaslähtöinen ajattelu myös työnvälitykseen

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut ovat uudistumisen edessä, kun taloussuhdanteet ovat heikot, työttömyys nousee ja määrärahat pienenevät. Ongelma on sama kuin monien muidenkin julkisten palveluiden: yritystä ei osata mieltää asiakkaaksi. Työnvälitys ei usein edes tunnu työhallinnon päätuotteelta, vaan aika ja energia keskitetään etuusprosessin hallintaan.

” Rohkea suomalainen yhteiskunta katsoo vahvasti tulevaisuuteen. Jotta voimme luoda uutta, meidän täytyy olla valmiita luopumaan vanhasta. Se on joskus tuskallista, mutta kehittymisen ja kasvun kannalta välttämätöntä.”

Johanna Ikäheimo
Lappset Group Oy, Rovaniemi

” Alle 10 työntekijän yrityksiä on Suomessa noin 250 000. Jos näistä kolmasosa palkkaisi yhden työntekijän, tarkoittaisi se yli 80 000 uutta työpaikkaa.”

Hannu Salonen
HH-kiinteistöpalvelut Oy, Tampere

Julkisen palvelun tukena ja rinnalla pitäisikin hyödyntää yksityistä työnvälitystä.

Työelämän kehittäminen ei saa olla julkisen sektorin lihottamista

Suomessa jokainen hallitus perustaa oman työelämän kehittämisohjelman. Yhteistä niille on, että kaikki ovat jääneet kauas yritysten arjesta. Samaan aikaan rakennerahastoissa ja Tekesillä on työelämän kehittämiseen rahaa, joka ei kuitenkaan löydä tietään työpaikoille.

Olemassa olevia resursseja tuhataan vain siksi, että työelämän kehittämiseen suhtaudutaan kuten muihinkin tukimuotoihin: ne hyötyvät, jotka onnistuvat löytämään oikean tuen ja sen jälkeen luovimaan byrokratian läpi. Tämä epäkohta on korjattavissa: käänetään asetelma pääläelleen eli asetetaan kehittämisrahoja hallinnoiville toimijoille velvollisuus löytää asiakas. Tämän asiakaslähtöisen ajattelun pitäisi lyödä itsensä läpi kautta linjan julkisella sektorilla.

Hallinnon on otettava mallia yrityksistä, joissa tehokas toiminta on ulkoistamisen ehto.

Suomella ei ole varaa ylläpitää laittomuuksia

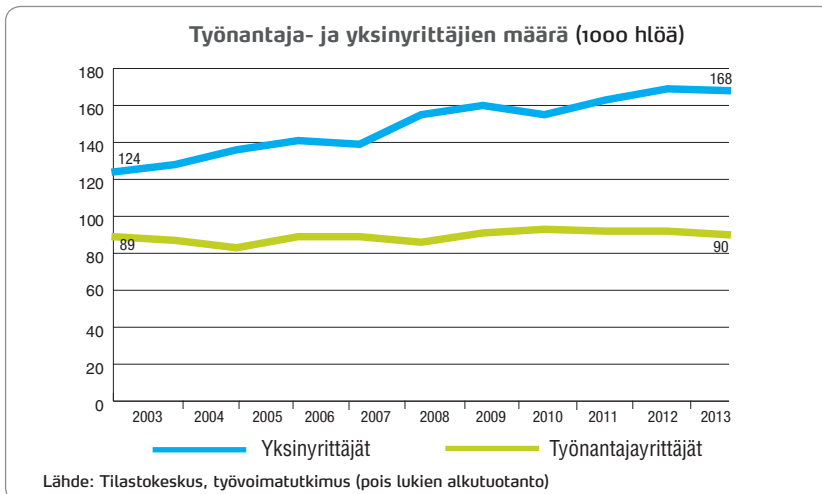
Vuonna 2013 EK:n jäsenyrityksissä oli 108 lakkoa, joista peräti 105 oli laittomia. Millään muulla elämäntilanteella poliittinen päättäjä ei katso jatkuvia laittomuuksia läpi sormien. Koko muu suomalainen työeläinsäädäntö on 2010-luvulle tultaessa uudistettu, mutta työrauhajärjestelmämme on 1940-luvulta.

Työrauhassa on paljon pelissä: kansainväliset asiakkaat valitsevat toimittajansa puhtaasti kustannuskilpailukyvyyn ja toimitusvarmuuden perusteella. Suomella ei ole esimerkiksi Ruotsiin nähden mitään valttikorttia, jonka perusteella meillä olisi varaa vahingoittaa kilpailukykyämme menettämättä asiakkaita ja sitä kautta työpaikkoja.

MITÄ SUOMI TARVITSEE:

- Siirrytään sopimaan työehdoista ja -palkoista nykyistä laajemmin yritystasolla. Tällöin työmarkkinaratkaisuisissa sovitaan vain enimmäiskustannustaso ja palkankorotukset jätetään sovittaviksi paikallisesti.
- Perataan koko työeläinsäädäntö ja arvioidaan, miltä osin pakottavia säännöksiä voidaan muuttaa sopimuksenvaraisiksi.
- Lisätään työpanoksen määrää vähentämällä työaikaa lyhentäviä poissaoloja ja tekemällä työstä aina ensisijainen vaihtoehto sosiaaliturvaan nähden. EU-oikeutta täytäntöönpanossa on huolehdittava siitä, ettei direktiivien säännösten ja kotimaisten etuuksien kokonaisuus ylitä EU-sääntelyn vähimmäisvaatimuksia.
- Madalletaan pk-yrityksen kynnystä palkata uusia työntekijöitä pidentämällä koeaikoja, poistamalla määräaikaisten työsuhteiden perusteettomat rajoitukset ja luopumalla lisätyön tarjoamisvelvoitteesta.
- Poistetaan vuokratyön käytön rajoitukset lainsäädännöstä ja työehtosopimuksista.
- Rahoitetaan työvoimapaalvelut tuloksellisuuden mukaan. Julkisen työnvälityksen on tehostettava toimintaansa ryhtymällä yhteistyöhön yksityisen työnvälityksen kanssa.
- Ei käynnistetä uusia työelämän kehittämisohjelmia, vaan asetetaan ELY-keskuksille ja Tekesille velvoite hankkia asiakkaat niillä jo käytössään oleville resursseille.
- Uudistetaan työrauhajärjestelmä vastaamaan Ruotsin tasoa. Laittomista lakoista tulee seurata vahingonkorvausvelvollisuus, alvan kuten laittomuuksilla aiheutetuista vahingoista muillakin elämäntilanteilla.

Työnantajayritysten määrä on polkenut paikallaan koko 2000-luvun

” Työvoiman palkkaaminen on helpompaa sen jälkeen, kun on palkannut ensimmäisen työntekijän. Valitettavasti moni yrittäjä joutuu puurtamaan kohtuuttomasti sitä ennen.”

Jukka Juola
Andament Group, Kalajoki

3.2 Koulutus vastaamaan työelämän tarpeita

Koulutuspolitiikan tulee olla pitkäjänteistä ja sen tulee tähdätä yritysten työvoimatarpeiden tyydyttämiseen. On ennakoitava tulevaa, mutta yhtä tärkeää on turvata yritysten osaamistarpeet tässä ja nyt. Makrotason ennusteet eivät ole tässä paras työkalu – jopa päinvastoin. Vaarana näet on, että ennusteet alkavat toteuttaa itseään: jos koulutusta varojen supistuessa karsitaan perinteisiltä, yhä työllistäviltä aloilta, työvoimauhat toteutuvat ennen aikojaan ja negatiivinen kierre syvenee.

Tulevaisuuden ammatteja ei osaa ennustaa kukaan. Mutta tämä tiedetään jo nyt: jatkossa tarvitaan huippu- ja moniosaajia sekä työntekijöitä, jotka pystyvät sopeutumaan muuttuviin osaamisvaatimuksiin.

Ammatteja tulee ja niitä menee. Suomalaisilla on vielä liian korkea kynys vaihtaa alaa, mikä johtaa rakennetyöttömyyteen. Vika ei ole ihmisissä, vaan kulttuurissa ja koulutuspolitiikassa. Muutosta ei tapahdu, elleivät työpaikat ja oppilaitokset pääse yhteistyöhön myös koulutussisällön tasolla. Koulutuksen työmarkkina-arvo paranee vain käytännön toimilla. Suomen ainoa kilpailuvaltti on osaamisemme – pidetään siitä huolta.

■ MITÄ SUOMI TARVITSEE:

- Puretaan ammatillisen osaamisen kapea-alaisuus siirtymällä yksilöllisiin ja joustaviin koulutuspolkuihin. Tuodaan yrittäjyys-, myynti- ja hankintaosaaminen kaikkien ammattiin opiskelevien ulottuville.
- Siirrytään tutkintoon johtavassa ammatillisessa koulutuksessa osaamisperusteisuuteen ja pilkotaan tutkinnon rakenne vaiheisiin.
- Kytetään oppilaitosten rahoitus jatkossa enemmän suorituksiin, vaikuttavuuteen ja työllistymiseen.
- Otetaan yritysten edustajat mukaan oppilaitosten hallintoon. Annetaan heille aidot mahdollisuudet vaikuttaa koulutuksen sisältöön niin, että se vastaa tosielämän työvoimatarpeita.

” Maailman muuttuessa kiihtyvää tahtia Suomessa pidetään kouristuksenomaisesti kiinni luutuneista rakenteista ja saavutetuista eduista. Muutokset tehdään liian hitaasti, ja lopputulos on usein alkuperäiset tavoitteet vesittävä kompromissi.”

Kari Jussi Aho
Rukakeskus Oy, Kuusamo

3.3 Oppisopimuksen kautta työelämään

Missään muussa koulutusmuodossa työelämäyhteys ei ole yhtä konkreettinen kuin oppisopimuksessa. Se on työllistävä tapa opiskella ammattiin, syventää osaamista tai opiskella kokonaan uuteen ammattiin työuran kestäessä. Samalla se on suhdanneherkkä: kun työmarkkinatilanne heikkenee, vähentyvät oppisopimuspaikat samaa tahtia.

Suhdanteista riippumatta oppisopimuksen täyttä potentiaalia ei ole saavutettu etenkin nuorten osalta. 2+1-mallit ja muut opetushallinnon keikeilut ovat tervetulleita, mutta ne ovat liian pieniä viilauksia johtaakseen todellisiin uudistuksiin.

Oppisopimuksen tulisi haastaa työvoimapolitiittinen koulutus. On järjestötä kylvää verovaroja eri hallinnonaloille, kun niillä tavoitellaan kuitenkin samaa asiaa: aitoa, pysyvää työllistymistä. Tehdään oppisopimuksesta kestävä silta työelämään!

■ MITÄ SUOMI TARVITSEE:

- Maan hallitus luo edellytykset toteuttaa EK:n valmisteleva oppisopimusmalli.
- Pilotoidaan oppisopimusmallia EK:n jäsenkentässä ja osoitetaan sen käytännön toimivuus.

” Päättöksentekijöiden tulisi ymmärtää olevansa esimerkkeinä. Kun yksi uskaltaa pelkkien kauniiden puheiden sijaan toimia rohkeasti, tarttuu tarmo toisiinkin. On kannustettava tekemään, ei olemaan!”

Susanna Blomqvist
Saintex Oy, Helsinki

EK:n Yrittäjyyslinjausten tiivistelmä

1 SÄÄNTELY JA JULKINEN SEKTORI

Sääntelytalkoissa toimeenpanon aika

- Keskitetään sääntelyn purkaminen ja järkevöittäminen pääministerin kanslian alaisuuteen.
- Sitoudutaan hallitusohjelmassa muiden Pohjoismaiden tapaan määrällisiin tavoitteisiin.
- Jokainen ministeriö sitoutuu ”1 sisään, 2 ulos” -periaatteen: uuden säädöksen yhteydessä tulee aina esittää kaksi turhaksi käynnyttä poistettavaa säännöstä.
- Yksinkertaistetaan lupaprosesseja vähentämällä toimivaltaisten viranomaisten määrää ja lisäämällä tiedonkulkua niiden välillä.
- Pitäydytään EU-oikeuden täytäntöönpanossa vähimmäisvaatimuksissa, eikä pahenneta byrokratiaa omilla kansallisilla lisäyksillä.

Mitoitetaan julkinen sektori kantokyvyn mukaan

- Tervehdytetään julkinen talous sopeuttamalla hyvinvointiyhteiskunnan kustannustaso 2000-luvun alun tasolle, jolloin Suomen hyvinvointi oli edellisen kerran kestäväällä tasolla.
- Vähennetään julkisen sektorin tehtäviä ja puretaan tarpeettomia normeja sekä velvoitteita.

Aittoa kilpailua julkiseen palvelutuotantoon

- Avataan julkinen palvelutuotanto tasavertaiselle kilpailulle. Avataan julkisen palvelutuotannon kustannukset ja luodaan tasapuoliset kilpailuolosuhteet. Ulotetaan kilpailuviraston valvonta julkisiin hankintoihin.
- Viedään läpi kuntien liikelaitosten yhtiöittäminen. Kuntien tulee vetäytyä sellaisilta markkinoilta, joilla on riittävästi yksityisten palvelujen tarjontaa.
- Kuntien sekä muiden sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluita järjestävien tahojen tulee luoda pitkäjänteiset suunnitelmat siihen, millä tavalla yksityistä palvelutuotantoa tullaan jatkossa hyödyntämään.

Digitaloudesta tehoa yhteiskuntaan

- Annetaan markkinoiden luoda kilpailukykyiset tietoyhteiskuntapalvelut siten, että valtio mahdollistaa ja yritykset toteuttavat.
- Jatketaan julkisen tiedon vapauttamista.
- Vauhditetaan yritysten viranomaisilmoitusten ja kirjanpitoaineiston siirtymistä sähköiseen muotoon. Puretaan pk-yrityksiä tukahduttava moninkertainen ilmoitusvelvollisuus.

Viedään kansainvälistymispalvelut yrityksiin asti

- Osoitetaan yritysten kansainvälistymiseen sellaiset julkiset panostukset, että ne ovat vertailukelpoisia kilpailijamaiden vastaaviin ohjelmiin, asiantuntemukseen ja resursseihin nähden.
- Muodostetaan Suomeen alueelliset Team Finland -keskukset, joihin keskitetään Tekesin ja Finpron palvelut ja jotka toimivat ELY-keskuksista irrallaan. Siirretään kansainvälistymisrahoitus ELY-keskuksilta Team Finland -keskuksiin.
- Otetaan Team Finlandissa käyttöön palveluseteli, jolla yritykset voivat hankkia joustavasti sekä innovaatio- että kansainvälistymispalveluita.

2 VEROTUS JA YRITYSRAHOITUS

Verotus yrittäjyyteen ja kasvuun kannustavaksi

- Hallituksen on uudistettava verotuksen rakenteita. Uudistusten on tähdättävä verotuksen yksinkertaistamiseen, ennustettavuuden ja pitkäjänteisyyden lisäämiseen sekä ennen kaikkea talouskasvun tukemiseen.
- Turvataan verojärjestelmän toimivuus ja sen kansainvälinen kilpailukyky alentamalla tuloveroa sekä palauttamalla pääomatulojen tasaverotus nykyistä alhaisemmalla verokannalla.

Perintöverotuksen tuettava sukupolvenvaihdoksia

- Perintö- ja lahjaveroon tehdyt kiristykset on poistettava ja verotuksen tasoa on alennettava merkittävästi.

Rahoitukseen lisää vaihtoehtoja

- Monipuolistetaan rahoitusvaihtoehtoja niin startupien kuin vakiintuneiden pk-yritysten tarpeisiin.
- Tehostetaan ja yksinkertaistetaan yritystukijärjestelmän hallintoa ja hakuprosesseja. Hyödynnetään näin vapautuvia rahoitusresursseja siten, että niistä saadaan suurempi kokonaishyöty pk-kentän kannalta.

3 TYÖMARKKINAT JA OSAAMINEN

Työmarkkinajärjestelmä kokonaisremonttiin

- Siirrytään sopimaan työehdoista ja -palkoista nykyistä laajemmin yritystasolla.
- Perataan koko työlainsäädäntö ja arvioidaan, millä osin pakottavia säännöksiä voidaan muuttaa sopimuksenvaraisiksi.
- Lisätään työpanoksen määrää vähentämällä työaika lyhentäviä poissaoloja ja tekemällä työstä ensisijainen vaihtoehto sosiaaliturvaan nähden. EU-oikeutta täytäntöön pantaessa huolehditaan siitä, ettei direktiivien säännösten ja kotimaisten etuuksien kokonaisuus ylitä EU-sääntelyn vähimmäisvaatimuksia.
- Poistetaan vuokratyön käytön rajoitukset.
- Uudistetaan työrauhajärjestelmä vastaamaan Ruotsin tasoa.

Koulutus vastaamaan työelämän tarpeita

- Puretaan ammatillisen osaamisen kapea-alaisuus siirtymällä yksilöllisiin ja joustaviin koulutuspolkuihin. Tuodaan yrittäjyys-, myynti- ja hankintaosaaminen kaikkien ammattiin opiskelevien ulottuville.
- Otetaan yritysten edustajat mukaan oppilaitosten hallintoon. Annetaan heille aidot mahdollisuudet vaikuttaa koulutuksen sisältöön niin, että se vastaa tosielämän työvoimatarpeita.

Oppisopimuksen kautta työelämään

- Seuraavan hallituksen tulee luoda edellytykset toteuttaa EK:n valmisteleva oppisopimusmalli.
- Pilotoidaan oppisopimusmallia EK:n jäsenkentässä ja osoitetaan sen käytännön toimivuus.

Liite: Yrittäjyyden mittareita

Taulukkoon on koottu keskeiset tunnusluvut, jotka kuvaavat yrittäjyyden ja pk-yritysten kehittymistä.

Tavoitteena on, että epäsuotuisasti tai hitaasti kehittyneet indikaattorit saadaan myönteiselle kasvu-uralle. Esimerkiksi aloittaneiden yritysten ja työnantajayrittäjien lukumäärä pitää saada nousuun.

Lisäksi on varmistettava, että myönteisesti kehittyneet osa-alueet etenevät positiivisesti myös lähitulevaisuudessa. Tällaisia ovat mm. kasvu- ja vientiyritysten lukumäärät.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Lähde
1 Yrittäjyys							
1.1 Aloittaneet yritykset, lkm *)	33 559	30 098	32 206	31 520	30 214	28 963	Tilastokeskus
1.2 Yritysten kokonaislukumäärä *)	263 001	263 759	262 548	266 062	266 909	-	Tilastokeskus
1.3 Yrittäjien kokonaislukumäärä *)	241 000	251 000	248 000	255 000	261 000	258 000	Tilastokeskus
1.4 Yrittäjyysaste, % työllisistä	9,5	10,2	10,1	10,3	10,5	10,5	Tilastokeskus
2 Kasvuyrittäjyys							
2.1 Työnantajayrittäjien lkm *)	86 000	91 000	93 000	92 000	92 000	90 000	Tilastokeskus
2.2 Työnantajayrittäjien osuus yrittäjistä, %	36	36	38	36	35	35	Tilastokeskus
2.3 Kasvuyritysten lkm **)	-	660	639	758	811	-	Tilastokeskus, TEM
2.4 Kasvuyritysten osuus yli 10 hlön yrityksistä, %	-	3,8	3,7	4,1	4,5	-	Tilastokeskus, OECD
3 Kansainvälistyminen							
3.1 Vientiryitysten lkm	14 438	13 783	15 277	16 312	17 434	20 218	Tullihallitus
3.2 Pk-yritysten tavaraviennin volyymi, milj. euroa	7 694	5 640	6 890	6 985	7 411	7 482	Tullihallitus
3.4 Pk-yritysten osuus tavaraviennistä, %	13	13	13	13	13	13	Tullihallitus
3.3 Pk-yritysten osuus kokonaisviennistä, %	-	-	28	27	-	-	Eurostat
4 Yritysten jatkuvuus							
4.1 Lopettaneet yritykset, lkm	26 287	25 224	20 855	23 723	24 728	-	Tilastokeskus
4.2 Konkurssit, lkm	2 612	3 275	2 864	2 947	2 961	3 131	Tilastokeskus
4.3 Konkurssien osuus yrityskannasta, %	1,0	1,2	1,1	1,1	1,1	-	Tilastokeskus
*) Pois lukien alkutuotanto							
**) Yli 10 henkilön yritykset, joiden työllisyyskasvu on väh. 20 % kolmena vuotena peräkkäin							

Mahdollisuuksien Suomi

EK:n Yrittäjyyslinjaukset 2015–2019

SÄÄNTELY JA JULKINEN SEKTORI

- Säätelytaloissa toimeenpanon aika
- Mitoitetaan julkinen sektori kantokyvyn mukaan
- Aittoa kilpailua julkiseen palvelutuotantoon
- Digitaloudesta tehoa yhteiskuntaan
- Viedään kansainvälistymispalvelut yrityksiin asti

VEROTUS JA YRITYSRAHOITUS

- Verotus yrittäjyyteen ja kasvuun kannustavaksi
- Perintöverotuksen tuettava sukupolvenvaihdoksia
- Rahoitukseen lisää vaihtoehtoja

TYÖMARKKINAT JA OSAAMINEN

- Työmarkkinajärjestelmä kokonaisremonttiin
- Koulutus vastaamaan työelämän tarpeita
- Oppisopimuksen kautta työelämään

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki

Puhelin 09 420 20

ek@ek.fi

www.ek.fi

@Elinkeinoelama

Lisätietoja:

Jyrki Hollmén

PK-johtaja

puh. 040 746 3687

jyrki.hollmen@ek.fi

Twitter: @JyrkiHollmen

Raportti internetissä:

www.ek.fi/julkaisut

Julkaisun toimitus:

Satu Toivonen, EK

Ulkoasu: Arja Nyholm, Jumo Oy

Joulukuu 2014